

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a Németh és Hermann Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Hermann Géza ügyvéd) által képviselt felperes neve(....) felperesnek, a dr. Győry Erzsébet ügyvéd (....) által képviselt Hungart Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület (....) alperes ellen, reprográfiai jogdíjigény megállapítása, stb. iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. június 13. napján kelt, 8.P.23.824/2006/15. számú ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 12.000 (Tizenkettőezer) Ft együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a felperesnek az alperes által kezelt reprográfiai jogdíjak felosztásával kapcsolatos kereseti kérelmeit. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 Ft perköltséget.

Tényállásában megállapította, hogy a felperesi gazdasági társaság, mint Grafikai Stúdió működik 1992. óta. Könyv- és videoborítókat, reklámanyagokat, naptárakat és más alkalmazott grafikai műveket készít, és a felperes szerint a szerzői vagyoni jogokat soha nem ruházta át a megrendelőire.

A felperes, mint a munkavállalói által létrehozott művek vagyoni jogainak tulajdonosa 2005-ben, majd 2006-ban fordult az alperesi közös jogkezelő szervezethez a magáncélú másolások utáni jogdíjakkal kapcsolatban való tájékozódás céljával, milyen úton és módon illetheti részesedés. Szeretett volna belépni is a közös jogkezelő szervezetbe, erre azonban nem volt lehetősége.

Az alperes arról tájékoztatta a felperest, hogy adatbázisának alapul vételével jogdíj a felperes részére nem érkezett, ezért a felosztásnál azt figyelembe venni nem lehetett, és szükségtelen belépnie tagként, mivel nemcsak tagjainak, hanem minden jogosultnak felosztja a beszedett jogdíjat. A felperes ragaszkodott ahhoz, hogy tag lehessen, mert arra törvényi lehetősége lett volna, és szeretett volna hozzájutni a szerinte őt illető reprográfiai jogdíjhoz is, mert a jogdíjak 33 %-át az adott évben Magyarországon megjelent illusztrált gyermek- és ifjúsági, valamint szépirodalmi, ismeretterjesztő, tudományos és egyéb szakmai könyvek, kiadványok vizuális alkotói között kell a művekben megjelent illusztrációk mértékének arányában felosztani. Mivel igénye nem nyert rendezést, a bírósághoz fordult keresettel.

Az ítélet szerint a felperes arra kérte kötelezni az alperest, hogy ismertesse a reprográfiai jogdíjak felosztásához szükséges igénybejelentés pontos módját és formáját. Kérte kötelezni, hogy a Felosztási Szabályzatában ezt a módszert ismertesse. További kérése arra irányult, hogy a bíróság kötelezze az alperest a Felosztási Szabályzat egyik pontjának a megváltoztatására, mert nincs semmi alapja annak, hogy az ún. követő jogdíjban részesülők más elbánásban részesüljenek.

Ismertette továbbá az ítélet a felperes arra irányuló kereseti kérelmét, hogy kötelezze a bíróság az alperest, hogy az elmúlt hat évre vonatkozó reprográfiai jogkezeléssel összefüggésbe hozható adatait, határozatait és egyéb dokumentumait adja ki, és a bíróság bírálja felül visszamenőleges hatállyal az alperes Felosztási Szabályzatát és módosítsa annak 19. pontját érintően, meghatározva az adatszolgáltatás pontos tartalmát és formáját. Az őt megillető jogdíj megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. A reprográfiai jogdíjak felosztási adatainak nyilvánosságra hozatalára kötelezést is kért, méghozzá műcímek és az azokra befizetett jogdíjak megjelölésével.

A kereset tovább pontosításaként nyert ismertetést az ítéletben az a felperesi igény, hogy a bíróság állapítsa meg, miszerint a reprográfiai jogdíj kifizetés gyakorlata törvénytelen, mert nem azok a kedvezményezettek, akiket a szerzői jogi törvény 21. § (1) bekezdése megjelöl. Eszerint annak jár reprográfiai jogdíj, aki igazolja, hogy reprográfiai úton másolható mű vagyoni jogainak jogosultja. Ezért kérte a felperes, hogy a 2000-2005. évben keletkezett reprográfiai jogdíjalapról, tehát a vizuális alkotókat megillető részről pontos és éves bontásban adatokat ismertessen az alperes.

Az elsőfokú bíróság a reprográfiai jogdíjak felosztásához szükséges igénybejelentések módjának és formájának az ismertetésére irányuló felperesi kereseti kérelem kapcsán rámutatott arra, hogy a felperes ügyvezetője erről már a pert megelőzően is kapott tájékoztatást arra is kiterjedően, hogy nem szükséges tagnak bejelentkezni ahhoz, hogy a közös jogkezelőként eljáró alperestől a Felosztási Szabályzata alapján megkapja a jogdíjat, ha az jár. Az alperes működése, Szabályzatának rendelkezései, a beszedett jogdíjakra vonatkozó adatok megismerhetők, a szükséges információk az alperes weblapján megtalálhatók. A

szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) szabályait is bárki megismerheti, főként az alperesi honlap internetes elérhetősége miatt.

Mindebből következően a szóban forgó felperesi kérelemnek nem adott helyt az elsőfokú bíróság, mivel álláspontja szerint nincs alapja annak, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogdíjakkal kapcsolatos igénybejelentés formájának, módjának ismertetésére.

A Felosztási Szabályzat megváltoztatására irányuló felperesi kérelmet azért utasította el, mert az alperesi társadalmi szervezet működésébe a bíróság nem avatkozhat be, ez az 1989. évi II. törvényben rögzített garanciális elv.

Az alperesi dokumentumok nyilvánosságra hozása iránti kérelmet is alaptalannak találta azzal indokolva, hogy nem közhasznú társadalmi szervezet, amelynek működése oly mértékben nyilvános, hogy bárki iratiba belenézhet.

Kiemelte, hogy nincs jogszabályi alapja annak, hogy az alperest kötelezze minden adat, határozat és dokumentum közzétételére. Arra sincs jogszabály, hogy a felperes tételes kimutatást követelhessen a jogdíjak kifizetéséről (kik az érintettek, milyen összeget kaptak).

Ugyancsak jogszabályi rendelkezés hiányában nem látott lehetőséget az alperes Felosztási Szabályzatának a módosítására, a reprográfiai adatszolgáltatás pontos tartalmának és formájának a meghatározására és annak megállapítására, hogy a felperest milyen összegű jogdíj illeti meg, és ennek megfizetésére kötelezésre sem.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a reprográfiai jogdíj felosztásához szükséges adatszolgáltatás a felhasználók kötelezettsége, amit jogszabály határoz meg, amikor a felhasználás ellenében járó jogdíj megfizetéséről rendelkezik. Ha a felperest megilleti a jogdíj, azt az alperesnek kell kiszámítania és meghatároznia a belső szervezetében elfogadott működési rend szerint. Konkrét követelés előterjesztése esetén sem tartozna a felperesre, hogy mikor milyen művek után, kinek, milyen összegű reprográfiai díjat fizetett ki az alperes.

Rámutatott arra, hogy a jogdíjfizetési gyakorlat törvénytelenségét általánosságban nem állapíthatja meg a bíróság, ez a társadalmi szervezet szakmai felügyeletére tartozik, az alperes működését, tevékenységét ugyancsak nem vizsgálhatja a perbeli kereset folytán, és a felperes által törvénytelennek vélt tevékenység felszámolását nem rendelheti el.

Végül pedig a felperes megállapítási kereseteit illetően fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy azok a Pp. 123. § második mondata alapján nem teljesíthetőek, mert nem ismert, hogy az alperessel szemben milyen jogok megóvása miatt kéri a felperes.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett.

A másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezési kérelme elsődlegesen arra irányult, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztatása mellett a másodfokú bíróság állapítsa meg, hogy 2002-től reprográfiai jogdíj illeti meg. Amennyiben ez peradatok hiányában nem teljesíthető, úgy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak ebben a körben újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára való utasítását kérte.

Előadta, hogy a Pp. 123. §-a szerinti megállapításra irányuló fellebbezési kérelme az ítélettel elbírált keresetei közül az őt megillető jogdíj összegének megállapítására irányuló kereseti kérelmének felel meg. Jogainak alperessel szembeni megóvása végett előterjesztettnek kérte tekinteni, mivel hiába igazolta az alperes felé, hogy szerzőként reprográfiai jogdíj iránt lehet igénye, az alperes ezt nem fogadta el. Álláspontja szerint olyan szerzőket is kell, hogy megillessen a reprográfiai díj, akiknek részére az alperes Felosztási Szabályzatában szereplő vetítési alap szerint követő jogdíj és reprodukciós díj nem folyt be. Arra hivatkozott a felperes, hogy ez a felosztási mód csak akkor lenne elfogadható, ha az alperes pontosan tudná, hogy milyen magáncélú másolatok történnek azon a jogterületen, amelyen a jogszabály hatályos. Szerinte az érintett műfajban tevékenykedő valamennyi művésznak részesülnie kell a reprográfiai jogdíjból.

Az alperes az ítélet helybenhagyását kérte.

Ismertette, hogy a Felosztási Szabályzat - jelenleg hatályos - 19. pontjának 3. alpontja rendelkezik a beszedett reprográfiai jogdíjak levonások után fennmaradó részének a jogosultak közötti felosztásáról és mértékéről. Előadta, hogy az adott évben befolyt követő és reprodukciós jogdíjakat (un. vetítési alap), valamint ezek jogosultjait összesítik, s közöttük osztja fel a reprográfiai jogdíjat a kifizetések arányában. A felperesi cég ebbe a körbe beletartozhat. Mivel azonban a kiterjesztett közös jogkezelés körében a felperes műveinek felhasználása érdekében igényrel felé senki nem fordul, így nem is engedélyezett a felperest érintően felhasználást, nyilvántartása szerint a felperes vetítési alappal nem rendelkezett, ezért nem részesült a reprográfiai jogdíjból.

Korábban a Felosztási Szabályzat 3. alpontjának volt egy b) pontja, amely a jogdíjak 25%-át az adott évben Magyarországon megjelent illusztrált (grafika, fotó) gyermek- és ifjúsági, valamint szépirodalmi, ismeretterjesztő, tudományos és egyéb szakmai könyvek, kiadványok vizuális alkotói között a művekben megjelent illusztrációk mértékének arányában rendelte felosztani. Miután ez a felosztási forma nem volt megvalósítható, mert nem létezik olyan országos nyilvántartás, amely alapján a felosztást megejthette volna, a küldöttgyűlés 2006-ban határozott arról, hogy az addig gyűjtött jogdíjakat egyszeri döntéssel kifizeti az adott műfajokban nyilvántartott, illusztráció készítésével is foglalkozó, természetes személy képző- és iparművészek között. Ezzel egyidejűleg a Felosztási Szabályzat 19.3. b) pontját törölték. Ha a felperesi Kft művészei azok között, akik a vagyoni jogokat átruházták a felperesre, illusztrációval is foglalkozó művészként nyilvántartásban lettek volna, akkor beleestek volna abba a körbe, akik javára kifizetés történt.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság több felperesi kereseti kérelmet bíralt el, de a fellebbezés nem valamennyit érintően támadta a keresetet elutasító döntést.

A fellebbezési kérelem nem pontosan egyezett meg az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereseti kérelmek egyikével sem, de amit az ítélet úgy ismertetett, mint a jogdíj összegének megállapítására irányulót, abban, mint többen a kevesebb benne foglaltatott az a megállapítási kérelem, amelyet a felperes a fellebbezési tárgyaláson pontosított kérelemként előadott. Eszerint annak megállapítását kérte, hogy jár neki jogdíj, azaz összegszerűség megjelölése nélkül kérte a megállapítást. Ez az elsőfokú eljárásban előterjesztett kérelemhez képest a Pp. 247. §-a (1) bekezdése szerinti keresetváltoztatás tilalmába nem ütközött.

A másodfokú bíróság csak a fentiek szerinti kereseti kérelem által meghatározott körben vizsgálta, hogy alappal bír-e a felperesi igény. A többi felperesi kereseti kérelem vonatkozásában hozott ítéleti döntést nem bírálta felül.

A felperesnek a Pp. 123. §-án alapuló megállapítási keresete kapcsán először azt vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a megállapítási kereset indításának feltételei fennálltak-e. A Pp. 123. §-ának második fordulata szerint megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

Az idézett rendelkezés értelmében tehát megállapítási kereset előterjesztésének két együttes feltétele van. Egyrészt a jogvédelem szükségessége (a két megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges legyen), másrészt a teljesítés követelésének kizártsága (hogy a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában, illetőleg valamely más okból teljesítést nem követelhet).

A két feltétel bármelyikének hiánya esetén megállapítási kereset nem indítható. A bíróságnak a törvényes feltételek meglétét hivatalból vizsgálnia kell.

A perbeli esetben a felperes abból a célból kérte a jogdíjigénye fennálltának megállapítását, hogy később az alperessel szemben a jogdíjfizetésre irányuló követelését érvényesíthesse. A jogvédelem szükségességének azonban a felperes jogainak az alperessel szembeni megóvása végett kell fennállnia. A felperes saját későbbi igényérvényesítése érdekében annak jogalapjának eldöntése végett élt megállapítási keresettel, de a Pp. 123. §-a nem erre szolgáló eszközként biztosítja a megállapítási kereset előterjesztésének lehetőségét. Ezen túlmenően a felperes, ha saját jogi álláspontjából következően a jogdíjra jogosultak körébe tartozónak tudja

magát (Szjt. 21. §), akkor a teljesítés érdekében való fellépés lehetőségétől nem tekinthető elzártnak, vagyis a második feltétel sem adott a jelen esetben.

Önmagában az a körülmény, hogy konkrét elszámolási adatok hiányában az összeg nem ismert, még nem ad alapot a megállapítás iránti kereset előterjesztésére. A jogviszony természeténél fogva fennálló lehetőség a marasztalásra irányuló igény előterjesztése, természetesen az még nem feltétlenül jelenti, hogy eredményes lenne, de nem ez, hanem az előterjesztés lehetősége az, ami a Pp. 123. § szempontjából vizsgálendő volt.

Miután a fent kifejtettek értelmében a Pp. 123. §-ának (1) bekezdésében írt feltételek egyike sem teljesült, a felperes megállapítás iránti keresete alaptalan. Az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéleti döntésének megváltoztatására tehát nem volt indok, és a támadott körben a hatályon kívül helyezésre sem volt ok.

Minderre figyelemmel a másodfokú bíróság a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a keresetet elutasító ítéleti rendelkezést - eltérő indokolással - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek 10.000 Ft ügyvédi munkadíjból és 20 % általános forgalmi adóból álló összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (3) és (5) bekezdései alapján a tárgyalási órák számára és a jogi képviselő által kifejtett munkára figyelemmel állapította meg.

Budapest, 2007. november 27.

Tóth Lászlóné dr. s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

. Lesenyei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf.21.300/2007/5.

Záradék:
A végzés 2008. február 25. napján jogerőre
emelkedett.
Budapest, 2008. március 11.

A Fővárosi Ítéltábla a Németh és Hermann Ügyvédi Iroda (... , ügyintéző: dr. Hermann Géza ügyvéd) által képviselt felperes neve(...) felperesnek, a dr. Győry Erzsébet ügyvéd (...) által képviselt Hungart Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társaság Egyesület (...) alperes ellen, reprográfiai jogdíjigény megállapítása, stb. iránt indított perében meghozta a következő

k i j a v í t ó v é g z é s t :

A Fővárosi Ítéltábla a 8.Pf.21.300/2007/4. számú ítéletének rendelkező részét kijavítja akként, hogy a végzés rendelkező részének a perköltségről szóló rendelkezése helyesen:

„Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 12.000 (Tizenkettőezer) Ft másodfokú perköltséget.”

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Legfelsőbb Bírósághoz címzett, de a Fővárosi Ítéltáblához 3 példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s

A másodfokú bíróság észlelte, hogy végzésének a perköltség viseléséről szóló rendelkezésében, elírás folytán, „másodfokú perköltséget” helyett „együttesen első- és másodfokú perköltséget” szerepel. Helyesen, mint azt a végzés indokolása is tartalmazta- a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az alperest a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére kötelezte a bíróság. Az elsőfokú perköltséget a helybenhagyott elsőfokú ítélet rendelkezése alapján köteles megfizetni a felperes az alperesnek.

A Pp. 224. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság névcseré, hibás névírás, szám- vagy számítási hiba vagy más hasonló elírás esetén a határozat kijavítását végzéssel bármikor hivatalból is elrendelheti.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság a végzés rendelkező részében észlelt hibát kijavította.

A fellebbezés lehetősége a Pp. 224. §-ának (4) bekezdésén alapul.

, 2008. január 22.

Tóth Lászlóné dr. s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

. Lesenyei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: